

Definice VEFI

- Specifické **finanční vztahy a operace** probíhající v rámci ekonomického systému mezi orgány a institucemi VS na jedné straně a ostatními subjekty na straně druhé (občané, domácnosti, firmy, NNO, ...)

Alternativní definice VEFI

- Jedná se o tu část finančního systému národního hospodářství, která prochází přerozdělovacím procesem cestou veřejných rozpočtů, rozhoduje se o nich ve veřejné správě veřejnou volbou a podléhá veřejné kontrole.

Principy VEFI

- Nenávratnost
(zaplacené daně jsou nevratné)
- Neekvivalence
(placené daně $\neq$ získané užitky)
- Nedobrovolnost
(vynucení legislativou, možné sankce)

Funkce VEFI

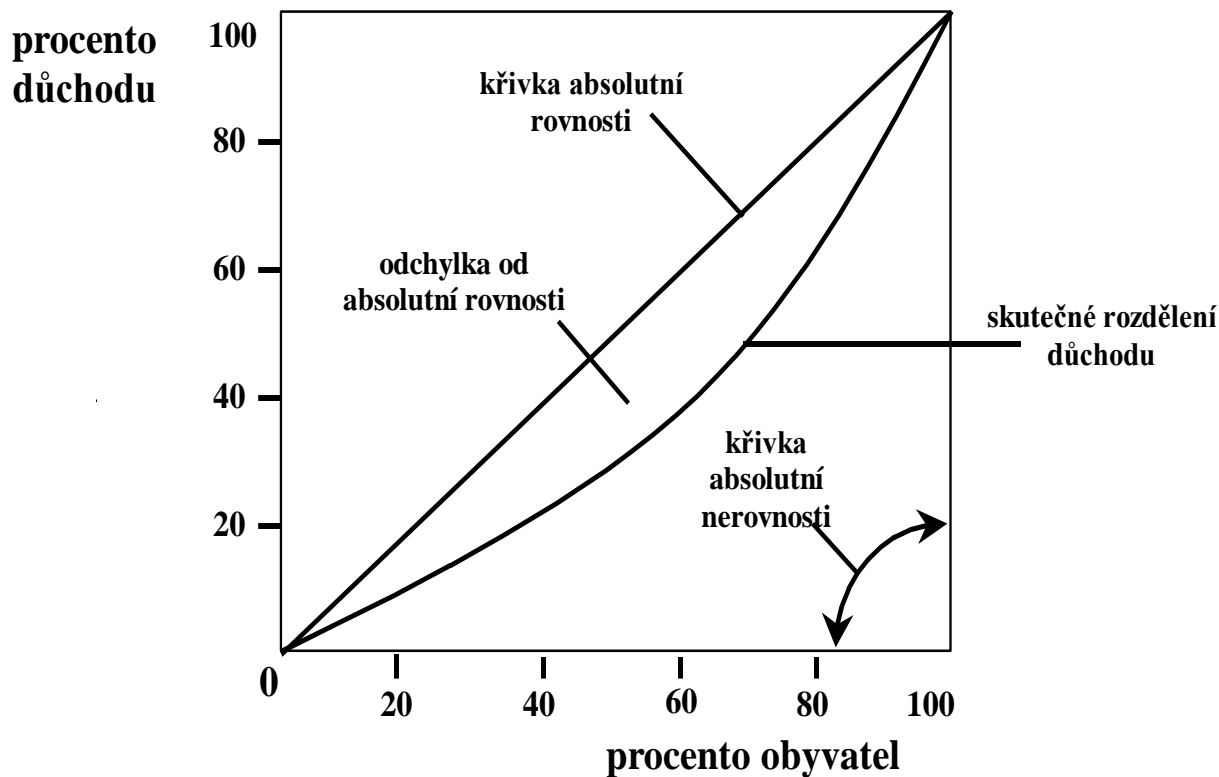
- Alokační
(nejstarší, A. Smith)
- Redistribuční
(např. A. Wagner)
- Stabilizační
(nejmladší, J. M. Keynes)

Alokační funkce VEFI

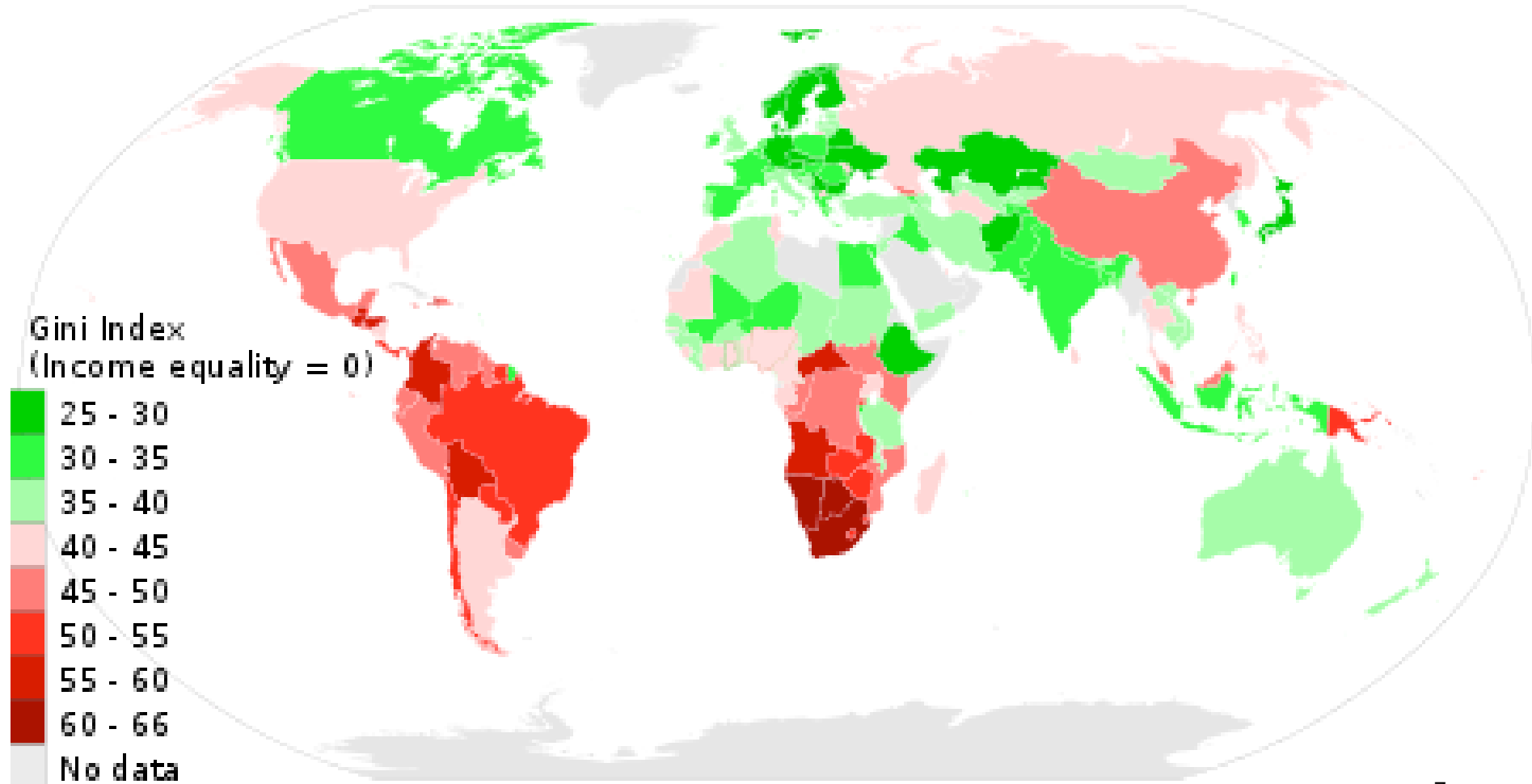
- Vzácné zdroje x neomezené potřeby
- Rozhodování veřejnou volbou
- Efektivnost (viz dříve)
- Fiskální decentralizace:
SR → RR → MR, subsidiarita

Redistribuční funkce VEFI

Lorenzova křivka jako nástroj měření rozdělení důchodů a bohatství ve společnosti

Gini Index (2014)

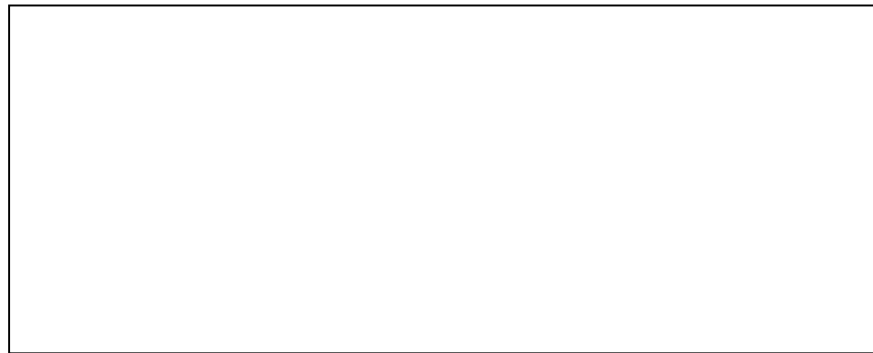

Stabilizační funkce VEFI

Magický čtyřúhelník (doporučení OECD)

Míra inflace (2 %)

Tempo růstu reálného
domácího produktu (3 %)

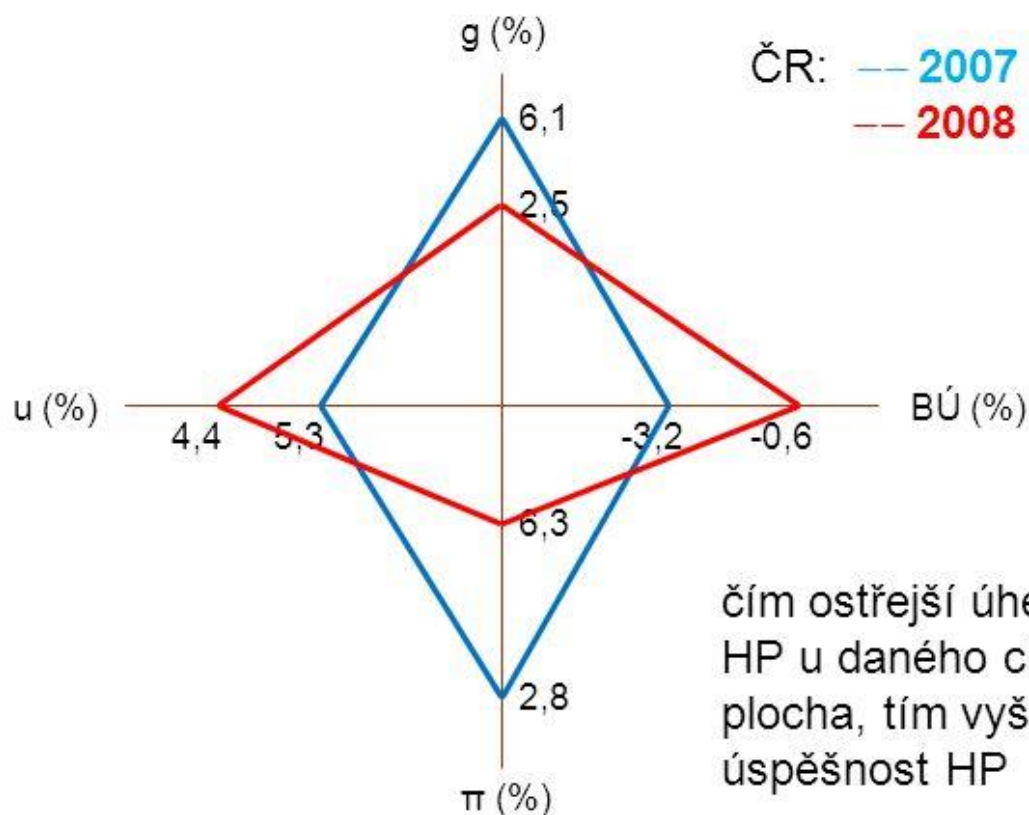
Míra nezaměstnanosti (5,5 %)

Saldo běžného účtu
platební bilance (0)

Magický čtyřúhelník

- slouží k posouzení úspěšnosti HOPO vzhledem k jejím cílům – sleduje: tempo růstu HDP (g), poměr salda BÚ ku HDP, míru inflace (π) a míru nezaměstnanosti (u)

Cíle VEFI

- veřejné zabezpečení veřejných statků
- profinancování transferů (SZ)
- stimulace ekonomických subjektů k určitému chování

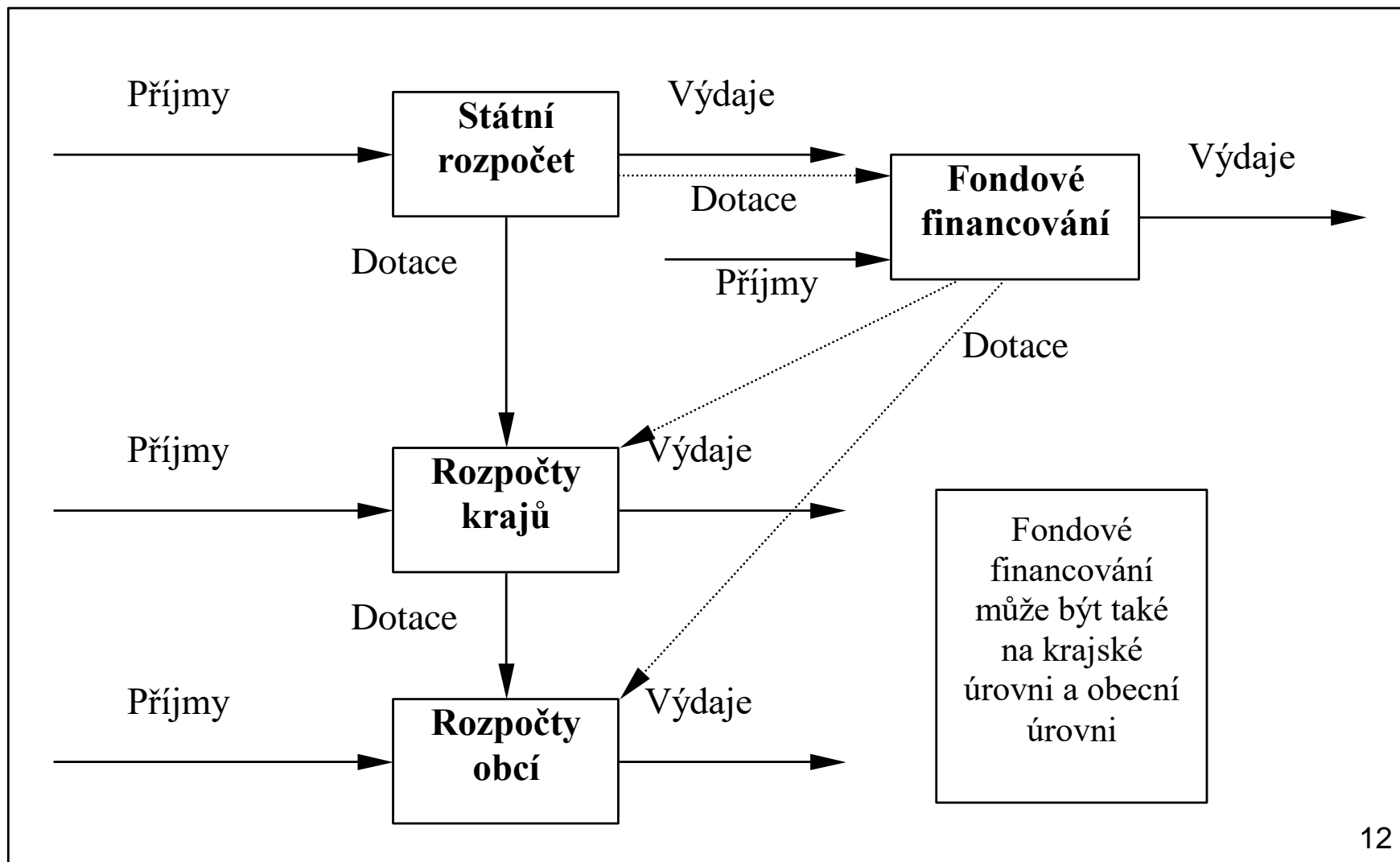

- rozpočtová soustava
(závislá na státosprávním uspořádání)

Rozpočtová soustava

- v užším pojetí:
  - provázaný systém relativně samostatných dílčích rozpočtů
- v širším pojetí:
  - soustava veřejných rozpočtů
  - rozpočtové orgány a instituce
  - kontrolní struktury veřejných financí
  - rozpočtová pravidla

Soustava veřejných rozpočtů ČR

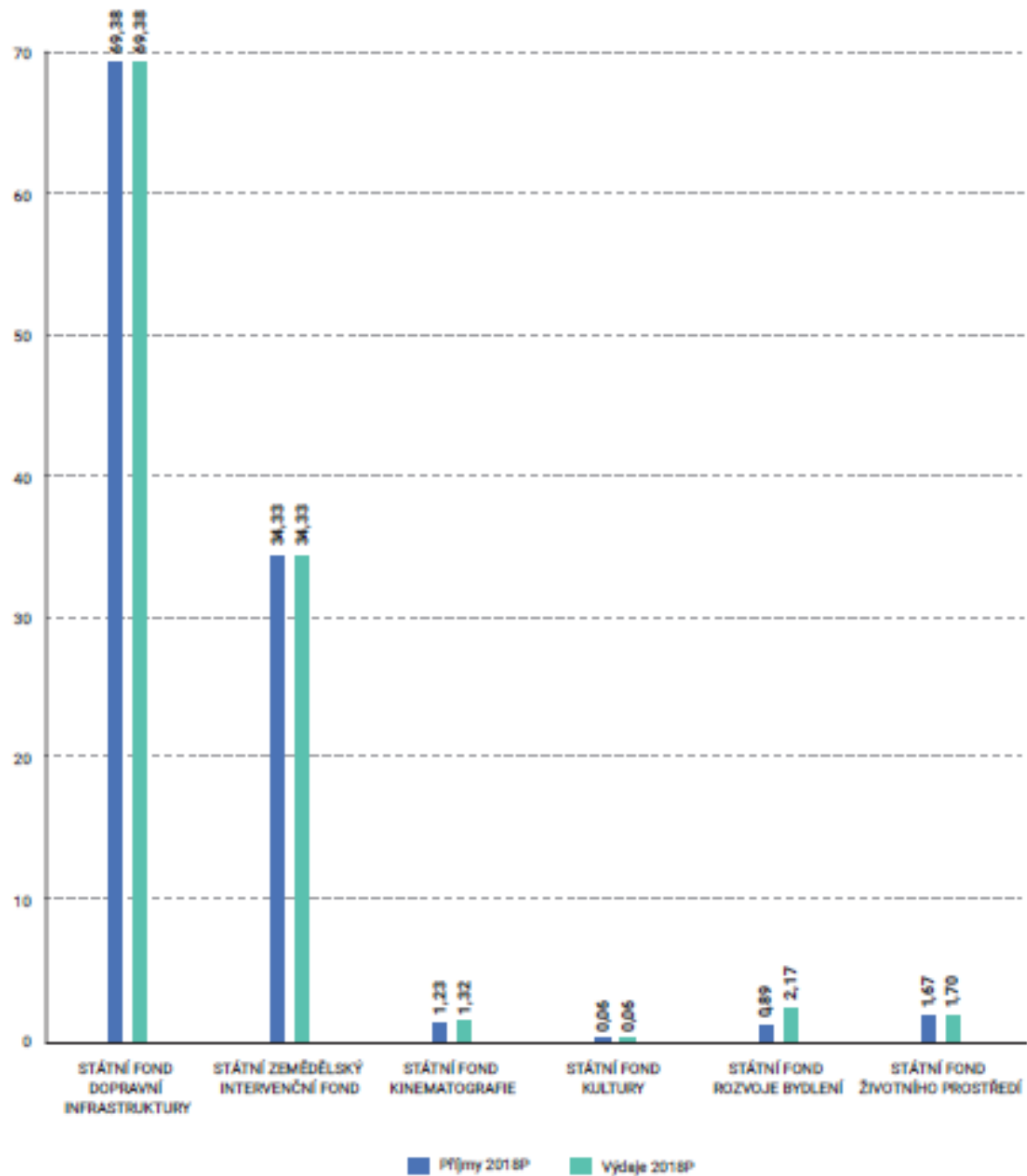
Rozpočtová pravidla

- zákonné normy, které upravují způsob nakládání s prostředky veřejných rozpočtů, možné přesuny mezi rozpočtovými kapitolami, sankce za porušení rozpočtové kázně, poskytování dotací, rozpočtový proces, státní fondy, řízení státního dluhu, státní finanční aktiva a pasiva...
- [zákon č. 218/2000 Sb.](#), o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)
- [zákon č. 250/2000 Sb.](#), o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
- [vyhláška č. 323/2002 Sb.](#), o rozpočtové skladbě

Typologie mimorozpočtových (parafiskálních) fondů

- svěřenecké fondy
- státní účelové fondy
- fondy podpory podnikání
- privatizační fondy

Příjmy a výdaje státních fondů (predikce 2018)

Struktura sektoru vládních institucí

SUBSEKTOR ÚSTŘEDNÍCH VLÁDNÍCH INSTITUCÍ	SUBSEKTOR MÍSTNÍCH VLÁDNÍCH INSTITUCÍ	SUBSEKTOR FONDŮ SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ
STÁTNÍ ROZPOČET VČETNĚ NÁRODNÍHO FONDU	KRAJE	ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNY
FOND PRIVATIZACE	OBCE	A DALŠÍ
STÁTNÍ FONDY – STÁTNÍ FOND DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY – STÁTNÍ FOND ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ – STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND – STÁTNÍ FOND BYDLENÍ – STÁTNÍ FOND KULTURY – STÁTNÍ FOND KINEMATOGRAFIE	REGIONÁLNÍ RADY REGIONŮ SOUDRŽNOSTI	
STÁTNÍ PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE – DĚTSKÉ DOMOVY, LÉČEBNY, FAKULTNÍ NEMOCNICE, MUZEA A DIVADLA CELOSTÁTNÍHO VÝZNAMU A.J.	ASOCIACE KRAJŮ	
VEŘEJNÉ VYSOKÉ ŠKOLY	SVAZ MĚST A OBCÍ	
VEŘEJNÉ VÝZKUMNÉ INSTITUCE	DOBROVOLNÉ SVAZKY OBCÍ	
ČESKÁ EXPORTNÍ BANKA, A.S.	PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE – NAPŘ.: ZÁKLADNÍ A STŘEDNÍ ŠKOLY – NEMOCNICE – MÍSTNÍ MUZEA, DIVADLA A KNIHOVNY – DOMOVY PRO SENIORY – DOMOVY DĚTÍ A MLÁDEŽE A.J.	
ČESKOMORAVSKÁ ZÁRUČNÍ A ROZVOJOVÁ BANKA, A.S.	ŠKOLSKÉ PRÁVNICKÉ OSOBY	
EGAP, A.S.	ZÁJIMOVÁ SDRUŽENÍ PRÁVNICKÝCH OSOB	
SPRÁVA ŽELEZNIČNÍ DOPRAVNÍ CESTY, S.O.	VEŘEJNÉ NEMOCNICE a.s., s.r.o., o.p.s.	
PODPŮRNÝ A GARANČNÍ ROLNICKÝ A LESNICKÝ FOND, A.S.	A DALŠÍ	
GARANČNÍ SYSTÉM FINANČNÍHO TRHU		
ČESKÝ ROZHLAS		
ČESKÁ TELEVIZE		
A DALŠÍ		

Vymezení rozpočtu

- Peněžní fond
- Bilance příjmů a výdajů
- Finanční plán
- Právní dokument
- Nástroj veřejných politik
- Nástroj kontroly
- Ekonomický vztah

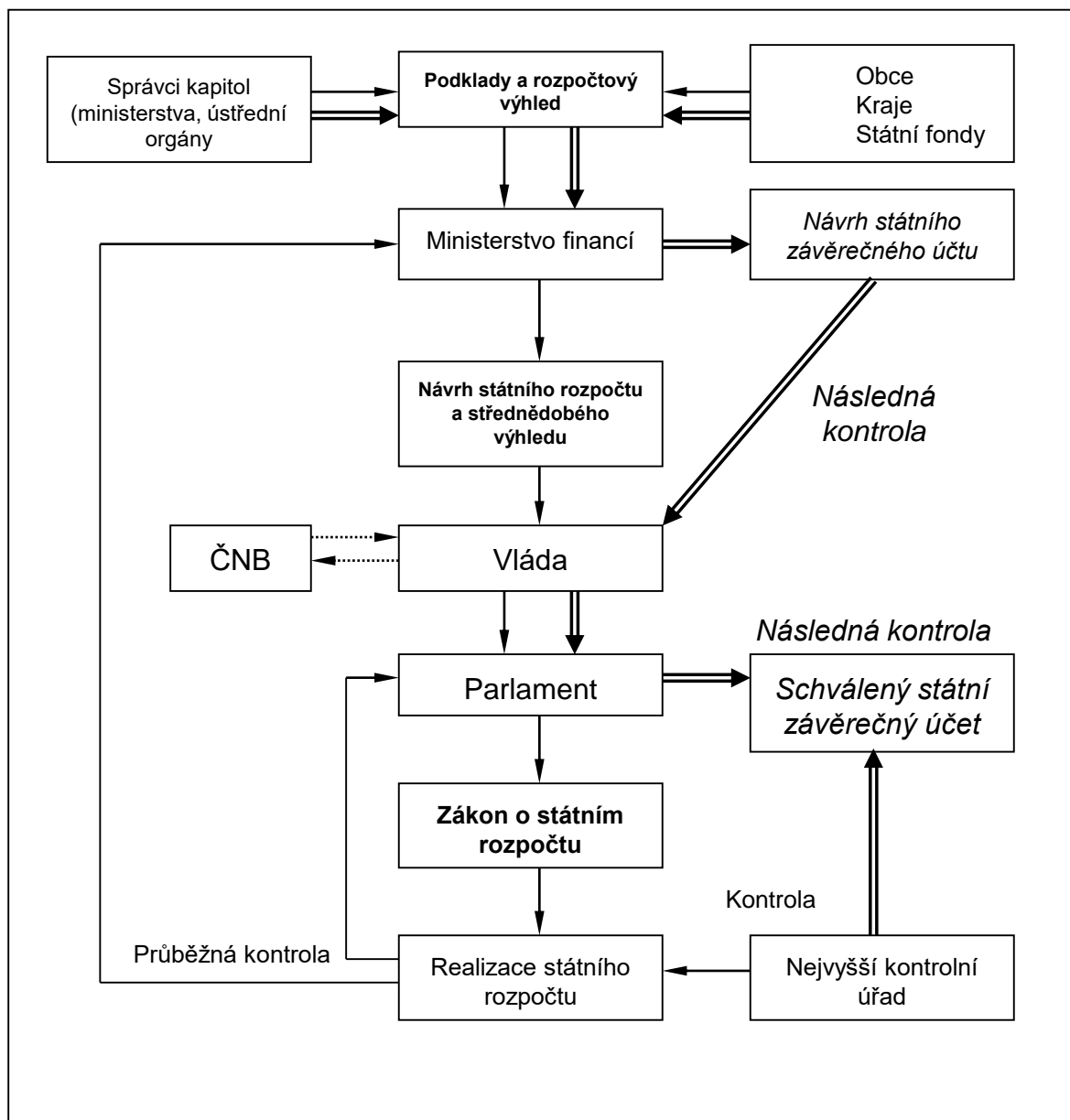
Rozpočtové zásady (podléhají historickému vývoji)

- každoročního sestavování a schvalování rozpočtu
- reálnosti a pravdivosti
- úplnosti a jednotnosti
- (dlouhodobé) vyrovnanosti
- transparentnosti a publicity
- jiné

Rozpočtový proces

- Obecně složitý proces, ve kterém se promítají rozmanité zájmy (voličů, politiků, zájmových či nátlakových skupin, byrokracie).
- Konkrétně pracovní (technologický) postup členěný do etap či fází
- Kontinuální a víceletý
- Jeho „produktem“ je rozpočet (střednědobý výhled)
- Je vymezen legislativou, procedurami rozpočtové politiky a rolí aktérů (exekutiva, parlament, NKÚ, ČNB, zastupitelstvo, rada ÚSC atd.)

Rozpočtový proces státního rozpočtu ČR

Různé přístupy k rozpočtovému procesu

- „line-item budgetary“; koncem 19. století
- „performance budgetary“; v 50. letech 20. století
- „program budgetary“ (PPBS); v 60. letech 20. století
- „management by objectives“; začátkem 70. let 20. století
- „zero-based budgeting“; koncem 70. let 20. století
- „performance budgeting“; koncem 80. a začátkem 90. let 20. století
- moderním přístupem k rozpočtování obecně je změna orientace od sledování využívání veřejných prostředků ke sledování dosahovaných výsledků v rámci veřejného financování (tj. budgeting for results).

Veřejné finance státu

- základem veřejné výdaje
  - která politika a proč, způsoby dosažení cíle, veřejná volba, objem veřejného sektoru
- navazují veřejné příjmy
  - známe výdaje – generujeme příjmy, otázka daňové spravedlnosti a efektivnosti (plus jiné teorie), jiné aspekty (mezinárodní, cíle, ...)
- fiskální (ne)rovnováha
  - krátkodobá, dlouhodobá, její následky